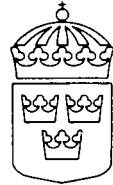

Regeringens proposition 1992/93:125

om skattelättnad vid överlåtelse av aktier i
riskkapitalbolag m.m.

Prop.
1992/93:125

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 4 februari 1993.

På regeringens vägnar

Bengt Westerberg

Bo Lundgren

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett tillägg till gällande bestämmelse om skatte-
lättnader för företag som i samband med utskiftning av de förutvarande
löntagarfondernas tillgångar får aktier i de s.k. portföljförvaltningsföre-
tagen respektive riskkapitalbolagen. Den nuvarande bestämmelsen innebär
att företagen inte skall beskattas i samband med tilldelningen av aktier
utan att vinsten skall beskattas först vid en framtida försäljning.

Enligt förslaget skall det under en övergångsperiod ges möjlighet att
utan skatteeffekter överlåta de mottagna aktierna mellan företag i en
koncern i syfte att uppnå bl.a. hanteringsmässiga fördelar. Vinsten
beskattas först när aktierna säljs till någon utanför koncernen.

Lag om ändring i lagen (1992:1091) om inkomstskatteregler vid utskiftning av aktier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:1091) om inkomstskatteregler vid utskiftning av aktier i vissa fall skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Värdet av aktier som erhålls från Delegationen för utskiftning av vissa medel ur förutvarande löntagarfonderna utgör inte skattepliktig intäkt av näringsverksamhet. Anskaffningsutgiften för mottagna aktier anses vara noll.

Föreslagen lydelse

Värdet av aktier som erhålls från Delegationen för utskiftning av vissa medel ur förutvarande löntagarfonderna utgör inte skattepliktig intäkt av näringsverksamhet. Anskaffningsutgiften för mottagna aktier anses vara noll. *Skattepliktig intäkt anses inte heller uppkomma om aktierna överförs till ett svenskt företag inom samma koncern under förutsättning att moderföretaget i koncernen är aktiebolag, ekonomisk förening, sparbank eller ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och att det förvärvande företaget inte är ett investmentföretag. Även för det förvärvande företaget skall anskaffningsutgiften för aktierna anses vara noll.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 1993 och tillämpas vid 1993 och 1994 års taxeringar. Lagen tillämpas även vid 1995 års taxering om aktierna överförts inom en koncern under år 1993 men det överförande företaget inte skall taxeras år 1994.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 februari 1993

Närvarande: statsrådet B. Westerberg, ordförande, och statsråden Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet Lundgren

Proposition om skattelättnad vid överlåtelse av aktier i riskkapitalbolag m.m.

1 Inledning

Som ett led i avvecklingen av de s.k. löntagarfonderna har en ny riskkapitalverksamhet byggts upp. Verksamheten är organiserad i aktiebolagsform. I syfte att privatisera denna verksamhet utskiftas aktierna i dessa bolag. Utskiftningen är i allt väsentligt avslutad. Aktierna har tilldelats företaget som varit skattskyldiga till vinstdelningsskatt.

Enligt en särskild bestämmelse skall tilldelningen av aktierna inte föranleda någon beskattning hos det mottagande företaget (prop. 1992/93:108, bet. 1992/93:SkU8, rskr. 1992/93:26, SFS 1992:1091). I stället beskattas företaget när aktierna avyttras.

I en koncern kan aktier ha skiftats ut till flera företag. *Sveriges Industriförbund* har i en framställning till Finansdepartementet hemställt om en ändring i skattelagstiftningen som gör det möjligt att utan skatteeffekter flytta aktierna från det företag som mottagit aktierna till ett annat företag inom koncernen för att samtliga aktier av detta slag skall kunna samlas i ett företag. Jag föreslår här en sådan ändring.

Regeringen beslutade den 28 januari 1993 att inhämta *Lagrådets* yttrande över lagförslaget. Det till Lagrådet remitterade lagförslaget är likalydande med det till propositionen fogade lagförslaget. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

2 Bakgrund

Den riskkapitalverksamhet som har byggts upp som ett led i avvecklingen av löntagarfonderna skall erbjuda små och medelstora företag olika former av riskvilligt kapital. Organisationen utgörs av två s.k. portföljförvaltningsbolag och sex direktinvesterande bolag, s.k. riskkapitalbolag. Till bolagen har överförts medel till ett sammanlagt värde av 6 500 miljoner kronor från den avvecklingsstyrelse som förvaltar de förutvarande löntagarfonderna.

Riksdagen godkände hösten 1992 regeringens förslag att 75 % av aktierna i bolagen utan vederlag skall skiftas ut till de företag som varit skattskyldiga till vinstdelningsskatt (prop. 1992/93:41, bet. 1992/93:FiU3, rskr. 1992/93:25).

Utskiftningen handhas av Delegationen för utskiftning av vissa medel ur förutvarande löntagarfonderna, Utskiftningsdelegationen. De närmare bestämmelserna finns i förordningen (1992:1057) om utskiftning av vissa medel ur förutvarande löntagarfonderna. Utskiftning har skett i princip i proportion till debiterad vinstdelningsskatt. Till huvudsaklig del har utskiftningen genomförts under december 1992. Bokföringsnämnden har i ett uttalande redovisat sin bedömning av hur de tilldelade aktierna skall redovisas (BFN U 92:2).

Aktietilldelning utgör enligt allmänna regler skattepliktig intäkt i näringsverksamhet. Enligt lagen (1992:1091) om inkomstskatteregler vid utskiftning av aktier i vissa fall är emellertid tilldelning av aktier från Utskiftningsdelegationen undantagen från skatteplikt. Det skattemässiga anskaffningsvärdet på aktierna är noll vilket bl.a. innebär att vinsten vid en eventuell försäljning av aktien beskattas fullt ut. Detta gäller även om aktierna hos mottagaren kommer att utgöra omsättningstillgångar. Denna lösning innebär också att en eventuell värdenedgång på aktien inte kan ligga till grund för en avdragsgill reaförlust (prop. 1992/93:108, bet. 1992/93:SkU8, rskr. 1992/93:26).

3 Ändringar i inkomstskattereglerna

Mitt förslag: Under en övergångsperiod ges möjlighet att utan skatteeffekter överlåta de mottagna aktierna mellan företag inom samma koncern. Vinsten beskattas först när aktierna säljs till någon utanför koncernen.

Skälen för mitt förslag: Inom en koncern kan aktier ha tilldelats flera företag. Denna spridning kan - särskilt i större koncerner - innebära praktiska svårigheter. Aktier kan också ha tilldelats koncernföretag som inte längre driver någon verksamhet.

För överlåtelse av aktier inom koncerner finns en uppskavsregel som innebär att beskattning sker först när överlåtelse sker till någon utomstående (2 § 4 mom. tionde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL). En förutsättning är att de överlåtna aktierna innehas som ett led i koncernens verksamhet. Innehavet av aktier i portföljförvaltningsbolagen och riskkapitalbolagen torde inte annat än i något undantagsfall komma att uppfylla detta krav.

Uppskavsregeln vid koncerninterna transaktioner kan således normalt inte tillämpas på nu avsedda aktieöverlåtelser. Eftersom det skattemässiga anskaffningsvärdet för de mottagna aktierna är noll kommer vinsten vid

en sådan överlåtelse att beskattas fullt ut. En överlåtelse av aktier till underpris utlöser vanligen uttagsbeskattning hos det överlåtande företaget (punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen (1928:370), KL). Skatteeffekten blir densamma som om aktierna sålts till marknadspris. Även om undantag från uttagsbeskattning kan medges i vissa fall torde sådan beskattning i vart fall inte generellt kunna underlätas vid överlåtelse av de nu aktuella aktierna från ett koncernföretag till ett annat.

Utskiftningen av aktier utgör ett led i avvecklingen av löntagarfonderna. Det är alltså fråga om en åtgärd av unik karaktär. Det mottagande företaget erhåller inte heller några kontanta medel att betala en inkomstskatt med. Detta har sammantaget ansetts utgöra sådana särskilda skäl som motiverar en skattelättnad för företagen vid tilldelningen av aktier. Motsvarande skäl talar för att det inom en koncern skall vara möjligt att utan inkomstskattekonsekvenser föra samman tilldelade aktier i ett företag. Jag föreslår därför ett tillägg i den särskilda lag som behandlar inkomstskattefrågor i samband med utskiftningen.

Förslaget bör utformas med utgångspunkt från uppskovsregeln vid koncerninterna avyttringar (jfr 2 § 4 mom. tionde stycket SIL). Det skall vara fråga om överlåtelse till ett svenskt företag inom samma koncern. Moderföretaget i koncernen skall vara aktiebolag, ekonomisk förening, sparbank eller ömsesidigt skadeförsäkringsföretag. I praxis har detta ansetts innebära att det skall vara fråga om svenska moderföretag (jfr RÅ 1986 ref 147). Reglerna om förbud mot diskriminering i dubbelbeskattningshänseende innebär emellertid att även om moderföretaget är utländskt skall bestämmelsen tillämpas om Sverige har ingått ett dubbelbeskattningsavtal med det land i vilket moderföretaget är hemmahörande och detta avtal innehåller en s.k. icke-diskrimineringsklausul (jfr RÅ 1987 ref 158).

Med aktiebolag avses i detta sammanhang även bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag och med koncern avses begreppet i dess associationsrättsliga betydelse.

För investmentföretag gäller delvis särskilda skatteregler som har till syfte att likställa direkt och indirekt aktieäggande. Enligt 2 § 10 mom. SIL skall investmentföretag inte beskattas för vinst eller förlust vid avyttring av aktier och vissa andra värdepapper. I stället påförs dessa företag en schablonintäkt på 2 % på ett underlag motsvarande de innehavda aktiernas marknadsvärde vid beskattningsårets ingång. Det innebär alltså att om aktier utan beskattning skulle få överlätas till ett investmentföretag skulle vinsten vid en eventuell vidareförsäljning inte beskattas. En sådan skattefrihet för aktieförsäljningar är inte motiverad annat än för de aktier som initialt tilldelas investmentföretaget.

Möjligheten att överlåta aktier på det sätt som nu beskrivits bör vara tidsbegränsad. Den förslagna uppskovsregeln bör kunna tillämpas på överlåtelser som sker under år 1993 och som skall redovisas vid 1994 års taxering, eller om företaget inte taxeras då, vid 1995 års taxering. Har en överlåtelse skett i anslutning till att aktien erhöles, dvs. i slutet av år 1992, bör även en sådan överlåtelse omfattas av uppskovsregeln.

4 Upprättat lagförslag

Prop. 1992/93:125

I enlighet med vad jag nu anført har inom Finansdepartementet upprättats ett förslag till lag om ändring i lagen (1992:1091) om inkomstskatteregler vid utskiftning av aktier i vissa fall. *Lagrådet* har granskat förslaget.

5 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta det lagförslag som upprättats.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1993-02-01

Närvarande: justitierådet Per Jermsten, regeringsrådet Stig von Bahr, justitierådet Inger Nyström.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 28 januari 1993 har regeringen på hemställan av statsrådet Wibble beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1091) om inkomstskatteregler vid utskiftning av aktier i vissa fall.

Förslaget har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Ingrid Melbi.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

